

látja, de azért a többség azt mondja, hogy a fejlődés érzékelhető. Mit gondol erről, és hogyan látja a jövőt?

M. G.: Kritizálni nagyon könnyű... Én többször végig gondoltam, hogy nincs az a pénz, amiért én Budakeszin polgármester lennék, vagy bármilyen funkciót vállalnék, mert nagyon meg vannak kötve a lehetőségek, keskeny a mozgástér. Másrészt, ha valamit kitalál az ember, akkor ezzel mindig valakiknek az érdekeit sérti. Nagyon nehéz megfelelni azoknak az elvárásoknak, amik egy ilyen növekvő városban egyre csak fokozódnak. Nyilván, szeretnék egy sokkal jobb és szebb várost, de adotak a lehetőségek. Bízunk benne, hogy minél több pénz jut arra, hogy tovább fejlesszék Budakeszit, az újításokat, a fejlődést nehéz megállítani. Budakeszi egy nagyon jó helyen lévő, óriási átmenő forgalommal rendelkező település, ez vonzza a vállalkozásokat. Volt olyan időszak, amikor nem nagyon támogatták a helyi vállalkozásokat, amelyeknek terület és telephely kell, ezért rontják

a városkép természetközeli arculatát, de az ő bevételeik nélkül nincsen fejlődés. Ezért nagyon nehéz megítélni, hogy mi a jó és helyes döntés ez ügyben. Nyilván, mint budakeszi lakos én is azt szeretném, hogy csak erdő legyen, csönd és nyugalom, de ez sokkal bonyolultabb kérdés. Közben meg folyamatosan költöznek ide az emberek, egyre népszerűbb a város, de vannak ez ügyben nálam okosabb emberek, akik majd eldöntik, hogy hogyan lehet ezt jól csinálni.

■ **Ha 10 év múlva megkérdezném, hogy mire a legbüszkébb, vajon mi lenne az?**

M. G.: 60 fölött az ember egy kicsit azért óvatosabban tervez. Mindenesetre nagy büszkeséggel töltene el, ha 10 év múlva ez a vállalkozás hasonlóan sikeres időszakot maga mögött tudva tudna továbbra is biztos megélhetést nyújtani dolgozóinak és családjainak. Őszintén remélem, hogy még akkor is aktív részese leszek a cég sikereinek a Jóisten segédelmével. **Sükösd Levente**

A zenepedagógusnak nem munkája, hivatása van

A Budakeszi Zeneiskola 1996-ban vette fel a jeles zenepedagógus, Czövek Erna nevét. A magyar zongoraoktatás egyik legjelesebb tanáregyénisége a romániai Orsován született 1899. december 23-án. Ő volt egyik kezdeményezője a kodályi nemzeti zenekultúra, illetve koncepció megvalósításának a hangszer- és a szolfézsoktatás területén. Sokat tett a magyar zeneoktatás modernizálásáért. 1961-ben költözött Budakeszire, s itt élt 1968-ig a Petőfi Sándor utca 15. szám alatt. Ebben az időben hozták létre a községen belül az első Zeneoktatói Munkaközösséget az ő tantestületének tagjaiból. Czövek Erna zenepedagógiai munkássága a mai magyar zongoraoktatás alapjait teremtette meg. Személyisége nagy hatással volt mind tanítványaira, mind az irányítása alatt működő tanárookra. Igaz ez az olyan későbbi szellemi utódokra is, mint **Barcsik Hédi**, a Czövek Erna Alapfokú Művészeti Iskola intézményvezetője, **Bonis-bona-díjas mesterpedagógusa**, és **Ködöböcz Judit** zongoratanár, a billentyűs tanszak vezetője.

■ Sétálva itt a folyosón a gyerekkori emlékeim jöttek elő. Egykor 8-9 éves, zongoraórákra járó kisdíák voltam Marosvásárhelyen... Nem lett belőlem zongorista, de meghatározó volt az a másfél év, amennyit ott eltöltöttem. Az emlékek hatására az vetődött fel bennem, hogy vajon mitől jó egy zenetanár? Mitől jó egy pedagógus, és mitől lesz jó maga az intéz-

mény, maga az iskola a gyerek szempontjából?

Barcsik Hédi: Szerintem az a legfontosabb, hogy a tanár ne csak tanítson, hanem személyiségformáló oktatást is végezzen a zenetanításon keresztül. Nem csupán az átadott anyagmennyiség fontos, hanem az is, hogy szemléletmódot, életfelfogást, egyfajta kultúrát közvetítsünk a gyerekek felé.

Ködöböcz Judit: Én azt gondolom, a jó zenetanárnak az ismérve mindenekelőtt az, hogy a hangszerének a tudója. Hogyan műveli a saját hangszerét, mennyit gyakorol a saját hangszerén, mert ezeken a gyakorlati folyamatokon keresztül élet-hosszig lehet tanulni és ezt a tudást átadni. A gyerekeknek a szívemet is odaadom, és nekem olyan szerencsés helyzetem van, hogy ezt a zenén keresztül tehetem. A zeneiskola pedig attól jó, hogy van egy olyan együttműködő közösség, amely teljes mértékben eltér az általános iskolától, ahol sokkal érzékenyebb emberek dolgoznak együtt, és tesznek egy közös ügyért. Egymás növendékeit is formáljuk, tehát közösséget is építünk és személyiséget is formálunk, ahogy azt Hédi is mondta.

■ **Mondhatjuk-e, hogy különleges a Czövek Erna iskola országos szinten? És ha igen, akkor miben különleges?**

B. H.: Különlegesek vagyunk és egyediek. Egy élenjáró iskoláról van szó a kezdetektől fogva. Jelenleg 430 gyerek jár hozzánk, ha a zsámbéki tagintézményünket is ideszámítom. A különlegességünk abban rejlik, hogy az aktuális tanév adottságainak

megfelelően akár húszféle énekes vagy hangszeres tantárgyból is választhatnak a hozzánk beiratkozók. A zeneművészeti ágon belül klasszikus zenét és népzénet is oktatunk.

Akkordikus tanszak tantárgyai: gitár, ütő, a zsámbéki tagintézményben: harmonika.

Billentyűs tanszak tantárgya: zongora.

Fúvós tanszak tantárgyai: furulya, klarinét, fuvola, trombita, kürt, szaxofon, tuba, tenorkürt, baritonkürt.

Népzenei tanszak tantárgyai: népi hegedű, a zsámbéki tagintézményben: citera, népi furulya is választható.

Vokális tanszak tantárgya: magánének.

Vonós tanszak tantárgyai: hegedű, gordonka.

Zeneismeret tanszak tantárgyai: szolfézs.

Kamarazene tanszak tantárgya: kamarazene, amelyre a tanulók az alapfok elvégzése után járnak.

A zeneiskolák körében ritkaságszámba megy a magánénekes tanszak, amelyre 15 év feletti korosztályba

tartozó növendékek járnak. A mi intézményünk ezen kevesek közé tartozik, sok olyan magánénekes tanuló van, akik sikeresen folytatják a zenei pályájukat. Másrészt a tanárok egymás közötti jó kapcsolata lehetőséget ad arra, hogy a másik kiemelt profilunkat, a kamarazenét tudjuk oktatni. Két évvel ezelőtti újdonság, hogy a megfelelő dobfelszerelés és olyan hangszerek beszerezése után, mint a marimba és a harangjáték, már Budakeszin is elérhető az ütő tanszakon való tanulás.

K. J.: Azért tartom különlegesnek általában a zeneiskolákat, mert napjainkban akkora szüksége van a gyerekeknek a zenére, mint még soha. Nagyon-nagyon sok kisgyerek délután az általános iskolai órái után tulajdonképpen magára van hagyva a szülők elfoglaltsága miatt.

A foglalkoztatásukra az egyik legjobb, természetesen a sok más közül, a zeneiskola. Mert a zeneiskolában egyéni oktatás folyik, egész más kapcsolatrendszer alakítunk ki vele

tanárként, mint az általános iskolában. Sokkal többet tudok meg a gyerekről, sokkal több mindent bíz rám, sokkal több mindenbe avat be a gyerek. Nem feltétlen lesz mindenkiből zongoraművész, de nem is ez a célja a zeneiskolának. A zeneiskolának nem csak tehetséggondozó célja van, de aki kiemelten tehetséges, azt természetesen észreveszi a tanár. A legkisebbektől, a legügyetlenebbektől, a legtehetségesebbig kell eljutnunk, és mindenkivel személyre szabottan dolgozni. Személyre szabott darabokat választani, személyre szabott oktatás folyik az iskolánkban. És az egyik legnagyobb hagyományunk az a családi koncert, amivel az iskolánk a Magyar Művészetpedagógia Értéktárába is bekerült.

■ **Ha párhuzamot vonunk a sport és a zeneoktatás között, a tömegsportnak is legalább akkora szerepe van a nevelésben, mint az élsportnak, de gondolom, egy jó pedagógusnak nem gond megérezní, meglátni a különleges tehetséget egy gyerekben?**

B. H.: Ez nagyon érdekes kérdés, mert a zeneiskolás gyerekek nemcsak a zenében jók, hanem ők azok, akik a másik iskolában – pont a sportban is és az egyéb tanulmányi versenyeken – is az élen járnak. Úgyhogy nekik az időbeosztásuk a legnehezebb, mert mivel több területen is szeretnének teljesíteni, ezért a legnagyobb harcot az idővel vívják. Egyéni órabeosztásokat készítünk, tehát mi vagyunk azok, akik alkalmazkodunk ahhoz, hogy nekik ezt a lehetőséget meg tudjuk teremteni.

K. J.: A tehetségfelismerés és a tehetséggondozás egy nagyon összetett dolog az én megítélésem szerint. Miután a gyerek beiratkozott a zeneiskolába, rövid időn belül kiderül egy jól ráérző tanár számára, hogy mit és hogyan tud ebből a gyerekből kihozni. Nagyon fontos, hogy az általunk felkínált zenére milyen reakciói vannak. Azt alapot a népdalok jelentik. Népdal nélkül nem lehet zenét tanítani. Van úgy, hogy egy olyan kisgyerek jön be az órára, akinek technikai, kéztartásbeli problémái vannak, hallásfejlesztési dolgokra van szüksége. Az én igazi, legfontosabb feladatomban az, hogy megtanítsam neki megfelelően kezelni a billentyűket.

■ **Hogyan alakul tovább a következő néhány év? A teljesítménykényszer általában mindenhol szorítja az embereket, és az iskolának sem mindegy, hogy mit tud fölmutatni, hány díjat, hány díjazottat, hány tehetséget tudott kinevelni. Mert mindent mérnek. Ilyen szempontból van-e kényszer a pedagóguson, a gyereken, a szülőn? Ha igen, ezt hogyan lehet föloldani?**

K. J.: Én úgy érzem, hogy a zenében vagy a zenei teljesítményben van egy szint, aminek az elérése után megszűnik a kényszer. Ezek a dolgok belülről jönnek, vagy tudja, érzi és érti a gyerek, amit átadok neki, vagy nem. Természetesen megvan az az a stáció, amik eljuttatnak majd minket egy Chopin-mű vagy egy Mozart-sonáta briliáns előadásához. De ahhoz, hogy egy gyerek egy országos vagy egy nemzetközi versenyen megmérettessen, rengeteg munka kell. Igen, kevés a tehetség, és kevés az iskolában eltöltött idő. Ahhoz, hogy a gyereket eljuttassam egy ilyen szintre, én rengeteget foglalkozom még vele tanórán kívül is, az otthonában vagy itt, az iskolában. Tehát a munkafolyamat nemcsak abban rejlik, hogy kétszer egy héten harminc – vagy ha B tagozatos, negyvenöt – percre bejön, hanem ebbe én is, ő is és a családja is nagyon sokat beletesz, és bizonyos dolgokról lemond.

B. H.: A zeneiskolánkban a tanáraink beállítottsága olyan, hogy elítéljük a versenyt. Kodály mondta, hogy a lovaknak való a verseny, és nem a zenészeknek. Viszonylag kevés versenyen vettünk részt, de ahová elmentünk, úgy indultunk el, hogy tudtuk, onnan hozni fogunk eredményeket. Már itt helyben megválogattuk, hogy csak az igazán felkészülteket

neveztek be versenyre, akiről tudtuk, hogy kiemelkedő színvonalat értek el. Viszont változik a világ és az Y (1980–1995) és Z (1996–2010) generáció után zeneiskolánk tanulóinak már több mint fele, az alfa generációba tartozik, ők az úgynevezett „digitális bébik”, a 2010 után születettek. Ezeknek a gyerekeknek rettenetesen fontos az, hogy azonnali válaszokat kapjanak, hogy versenyen megmérettethessék magukat, ezért gondoljuk úgy, hogy helyben is még több versenyt fogunk rendezni, mert ők nagyon igénylik teljesítményük gyors pozitív visszacsatolását. Tehát változnak az idők, változnak a gyerekek is, alkalmazkodnunk kell hozzájuk.

K. J.: A másik nagyon fontos dolog, a színpadi szereplés. Be voltunk zárva két évre, és ezek a gyerekek, akik elkezdték a zenetanulást, nem léptek még föl színpadon. A zenetanuláshoz hozzátartozik a szereplés, a színpad. A színpad nemcsak versenyeken, hanem a koncerteken is fontos megmérettetés. Jó példa erre a családi koncert, a szülőknél tartott hangverseny és a karácsonyi hangverseny is. A koncert, a hangverseny ugyanis egy ünnep, ahova felöltözünk, ahol meghajolunk, ahova eljönnek a nagyszüleink, a szüleink, ahol megdicsérnek minket... Ez mind hiányzott a gyerekek életéből, tehát szerintem nehéz volt elindulni egy versenyen mindezek után, de jó eredményekkel tértünk vissza.

■ **Ha már a megmérettetés és verseny jött szóba... A város szintjén, a közösség szintjén szeretik kiemelni a különleges teljesítményt fölmutatókat. Mondhatjuk-e azt a Czövek Erna iskolára is, hogy Budakeszi márka? És ha igen, akkor mitől az?**

K. J.: Ha visszatekintünk a harmincéves múltunkra, és arra, hogy hány híresség került ki ebből az iskolából, akkor én azt gondolom, hogy Budakeszi egyik kis ékköve a zeneiskola. Amire óriási szükség van, és remélem, hogy ezt a jövőben a fenntartó is így fogja gondolni.

B. H.: Szerintem, amire nagyon nagy szükségünk lenne, és ez szebbé tenné a zeneiskola életét, egy hangversenyterem. Ami olyan akusztikával, felszereltséggel rendelkezik, ahol ezek a gyerekek még inkább meg tudják mutatni a tehetségüket.

■ **Visszatérve a névadóhoz, ha Czövek Erna látná most az iskolát, az oktatást, vajon mire lenne leginkább büszke?**

B. H.: Szerintem büszke lenne arra, hogy megőriztük az ő szellemiségét: ő is nyitott volt az újdonságra, mindig kezdeményező volt, támogatta a fiatal kollégákat. A kamarazenét bevezette a zeneiskolába, ezt mi is folytatjuk, úgyhogy az ő célkitűzéseit visszük tovább. Czövek Erna rendkívüli ember volt, az életrajza még feltárás alatt van, a hagyatéka nálunk van, és úgy tudom, hogy egy komolyabb szakdolgozat készül ebben a témában. Sokkal nagyobb dolgokat tett le a névadónk az asztalra, mint amiről mi jelenleg tudunk. Egyszóval, úgy gondolom, büszke lenne ránk, az iskolánkra.

K. J.: Minden évben megemlékezünk Czövek Ernáról a tiszteletére rendezett hangversenyekkel is itt, Budakeszin. A névadónk arra is büszke lenne szerintem, hogy tehetséget is gondozunk. Nagyon sok tehetséges növendékre figyelünk. Az ő keze alatt is egy pár tehetség azért tovább ment ezen a pályán, vagy legalábbis a zene az életük része lett. Tehát zenei műveltséghez juttatjuk a gyerekeket, és akkor én már boldog ember vagyok, ha egy gyerek tíz év múlva visszatér ahhoz, hogy hát akkor én jártam zeneiskolába, ugyan utáltam a szolfézst és a skálázást, viszont most előveszem a kottát, és eljátszom a Holdfény szonátát. Én ezt így gondolom.

■ **A gyerekének például.**

K. J.: A gyerekének, igen. Vagy a gyerekét elhozza hozzám, és beíratja, mert már ilyen is van, és azt mondja, hogy én is tanultam, és de kár, hogy abba hagytam. Az iskolánkról még annyit, hogy voltunk a Magyar Zene Házában, a Művészetek Palotájában, a Zeneakadémián, és ezek szabadidős programok. Tehát ez nem a nyolc óra munka..., de itt ezt felejtjük is el. Egy zenetanár esetében, aki elhivatott, az, hogy bejövők kettőkor és hazamegyek hatkor, ilyen nincs.

B. H.: Nekem az jut eszembe mindig, hogy mi, zenetanárok milyen szerencsések vagyunk. Nap mint nap azon dolgozunk, hogy legyen a zene mindenkié.